

Bogdan Borowik

"Media lokalne i regionalne a
demokracja na szczeblu lokalnym",
red. Wojciech Furman, Kazimierz
Wolny, Rzeszów 1998 : [recenzja]

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia 7, 140-141

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Media lokalne i regionalne a demokracja na szczeblu lokalnym, red. Wojciech Furman, Kazimierz Wolny, „Tarcza” Usługi Wydawnicze, Rzeszów 1998, ss. 166

Publikacja jest owocem konferencji prasoznawczej, która odbyła się w dniach 5–6 czerwca 1997 roku w Rzeszowie. Spotkanie uczonych i dziennikarzy zostało zorganizowane przez Studium Dziennikarstwa Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Towarzystwo Polsko-Niemieckie.

Materiały zawarte w książce można podzielić na trzy grupy problemowe dotyczące: transformacji mediów na tle przemian ustrojowych, prasy i publicystyki, radia i telewizji.

W pierwszej grupie znajduje się referat prof. Teresy Sasińskiej-Klass z Uniwersytetu Jagiellońskiego *Media regionalne dzisiaj – perspektywa teoretyczna*, która wskazała na doniosłą rolę mediów o zasięgu mikroregionalnym w budowie społeczeństwa obywatelskiego i upowszechnianiu idei „małych ojczyzn”. Podkreśliła także istotne problemy trapiące lokalne środki masowego przekazu związane z rosnącą konkurencją, a także łatwością wpływu na nie miejscowych grup politycznego i ekonomicznego nacisku. Wśród innych zagrożeń prof. T. Sasińska-Klass wskazała na możliwość nadmiernej komercjalizacji mediów kosztem ich poziomu merytorycznego, a także na niewystarczającą wiedzę teoretyczną dziennikarzy lokalnych i ich skłonność do mieszania informacji komentarzem.

Do drugiego obszaru tematycznego (dotyczącego prasy i publicystyki) należy pięć tekstów.

Wśród nich znajduje się referat dr. Marka Jachimowskiego i dr. Mariana Gierula z Uniwersytetu Śląskiego *Możliwości i ograniczenia w kształtowaniu się mediów lokalnych w okresie transformacji. Wybrane aspekty problemu*. Autorzy opisali czynniki, które determinują istnienie prasy lokalnej, dokonali krótkiej prezentacji prasy prowincjonalnej w latach 1945–1989, zaś w dalszej części pracy na przykładzie badanego przez siebie obszaru województw białskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego przedstawili główne trendy rozwoju prasy o zasięgu mikroregionalnym w latach 1989–1997.

Redaktor Bogdan J. Balcerowicz z Bydgoszczy, wydawca lokalnego czasopisma „Ziemia Rzepińska”, w swoim opracowaniu *O niektórych aspektach regionalizmu, mediach regionalnych i lokalnych, demokracji na szczeblu lokalnym* zwrócił uwagę m.in. na historię i ideę regionalizmu, zadania Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej, podał także kilka praktycznych rad dla wydawców i dziennikarzy lokalnych dotyczących zawartości gazet i głównych zasad wypowiedzi dziennikarskiej. Według niego dziennikarz lokalnego tytułu powinien pisać: rzeczowo, uczciwie, bez propagandy, rzetelnie, z pozytywnym nastawieniem, spokojnie, aktualnie, atrakcyjnie, prosto i przyjaźnie.

W tekście *Zapewnienie jakości w publicystyce* prof. Stephen Russ-Mohl z Berlina wyakcentował umiejętność oryginalnego ujęcia tematu przy zachowaniu komunikatywności wypowiedzi i zwróceniu szczególnej uwagi na wiarygodność źródeł informacji.

W referacie *Rzeszów ośrodkiem wydawniczo-prasowym 1989-1997* dr Zofia Sokół z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie zaprezentowała oblicze prasy województwa rzeszowskiego, podając jej rodzaje, stan liczebny, zakres tematyczny i nakłady.

Regionalizm i uniwersalizm – »Fraza« w latach 1991–1996, to tytuł artykułu, w którym mgr Rafał Rżany (UJ Kraków) omówił nurt prasy literackiej i literacko-społecznej wydawanej po 1989 (wymieniając m.in. lubelskie „Kresy”) ze szczególnym uwzględnieniem pisma „Fraza” jako modelowym przykładem. Ten rodzaj czasopism o ograniczonym terytorialnie zasięgu bardzo często porusza tematy ogólne z uwzględnieniem przykładów miejscowych. Z tego względu oddziaływanie tych tytułów wykracza znacznie poza obszar, na którym się ukazują.

W trzeciej części tematykę radiową podjęło dwóch niemieckich dziennikarzy: redaktor Karl-Hainz Smuda z Berlina w referacie zatytułowanym *Radio publiczne i jego funkcje w nowym świecie mediów* i Dirk Bathe z Kolonii – *Media lokalne i demokracja na przykładzie radia lokalnego*

w *Nadrenii Północnej Westfalii*. Autorzy zajęli się przekształceniami zachodzącymi w radiofonii niemieckiej.

Natomiast o telewizji napisali dr Elżbieta Sawa-Czajka i mgr Krzysztof Czerwiecki z Lublina w pracy *Rola telewizji regionalnych w procesie przemian demokratycznych (na przykładzie TV Lublin-3 i Telewizji Niezależnej Lublin)*. Przedstawione tu zostały najważniejsze aspekty funkcjonowania telewizji publicznej i komercyjnej, wskazano jednocześnie na korzyści płynące z funkcjonowania w jednym ośrodku dwóch konkurencyjnych stacji nadawczych.

Dr Kazimierz Wolny (WSP Rzeszów) w tekście *Rady programowe telewizyjnych ośrodków regionalnych i ich rola w telewizji publicznej* dowodził, że rady pozornie sprawują pieczę nad rozwojem programowym ośrodków regionalnych, stanowiąc zastępną dla niekompetencji władz centralnych Telewizji Polskiej.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że współautorzy omawianej publikacji w sposób rzetelny podjęli wiele ważnych dla rozwoju mediów lokalnych tematów. Ich głosy stanowią istotny element w dyskusji na temat teraźniejszości i przyszłości dziennikarstwa w Polsce.

Bogdan Borowik

Sprawozdanie z ogólnopolskiej sesji naukowej – *Wzór osobowy ludowca w XX wieku*, Lublin, 28–29 września 1998 roku

W dniach 28–29 września 1998 roku na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się ogólnopolska sesja naukowa *Wzór osobowy ludowca w XX wieku*. Jej organizatorami były: Zakład Myśli Politycznej XIX i XX w. Wydziału Politologii UMCS w Lublinie i Zarząd Oddziału Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego w Lublinie.

Głównym celem sesji było uzyskanie przede wszystkim odpowiedzi na pytania: Jaki powinien być wzór osobowy działacza, polityka ruchu ludowego w XX wieku i jacy powinni być ludzie tworzący politykę, a także przedstawienie i przeanalizowanie aspektu osobowego polityki, zrekonstruowanie modelu działaczy ludowych różnych epok.

Swą obecnością konferencję zaszczyliło wiele znamienitych osób z kraju i zagranicy, związanych z nauką i polityką.

Obrady podzielono na trzy części. Pierwsza miała charakter ogólny, wprowadzający do tematyki sesji. Dotyczyła osobowości politycznej, modeli działaczy politycznych, uwarunkowań społeczno-ekonomicznych działalności ludowców. W części drugiej przedstawiono ogólne modele, wzory osobowe działaczy ludowych w poszczególnych epokach. Część trzecia natomiast, której problematyka była bardziej szczegółowa, miała na celu przedstawienie wzorów na przykładzie konkretnych osób oraz udziału ludowców w znaczących działaniach i sytuacjach społeczno-politycznych.

Pierwszy dzień obrad rozpoczęło oficjalne wystąpienie organizatorów sesji. Dziekan Wydziału Politologii prof. zw. dr hab. Jan Jachymek (Kierownik Zakładu Myśli Politycznej XIX i XX w. WP UMCS) i dr Waldemar Paruch (Prezes Lubelskiego Oddziału LTN-K i adiunkt w Zakładzie Myśli Politycznej XIX i XX w. WP UMCS) podczas powitania przedstawili istotne przyczyny zorganizowania konferencji. Należałoby do nich zaliczyć przede wszystkim skomplikowaną, ale bardzo ciekawą i ważną materię badawczą, dotyczącą aspektu osobowego polityki na przykładzie ruchu ludowego, jak również okrąglą, osiemdziesiątą rocznicę odzyskania niepodległości i utworzenia Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele, w którym ważną rolę odegrali ludowcy.